בעדים פסולים ודיינין כשרין - בעל דין פוסל הדיינין והעדים (המלא) דכריו אמת **על העדים** ומשום הכי **מהימנינן** ליה אפי' **לגבי דיינין** : **פיפא** - (המלא) דכריו אמת **על הדיינין** שפסולין הם ומשום הכי **מהימנינן** להו לעדים אליבא **דר"מ**, **ורבנן** לית להו מינו : **מיכא** כי **דינא** שבור - אמרינן מינו בטלמא כדקיימא הכא טעמא משום מינו הוא ולא לאו הכי הוא לא הוה פסיל רבי מאיר **ולרב דימי** לא אמרי' מינו בטלמא : **ועוסקן** ופ כזה - מטיח ומקיש זה בזה אלמא תריפא טובא הוה מקרי ליה לר' מאיר דרך עטה "פה קדוש" : **אמר רבינא** - ומאי אמרא והלא ר' מאיר עוקר הרי הרים הוא כלומר אליס וגבר טפי טובא : **בא ורא** - כלומר לא אמטיי קא מתמיה אלא הכי קאמר בא וראה כמה בני אדם ישראל מחבבין זה את זה דאילו רבי יוסי קיים הוה ויושב לפני רבי דהא ר' ישמעאל בר' יוסי ממלא מקום אבותיו דהוה ויושב לפני רבי וקא אמר "כבר הורה זקן", א"ר אושעיא מאי דכתיב ואקח לי (את) שני מקלות לאחד קראתי נועם ולאחד קראתי חובלים" נועם - אלו ת"ח שבארץ ישראל שמנעימין זה לזה בהלכה וחובלים - אלו ת"ח שבבבל שמחבלים זה לזה בהלכה ויאמר (אלי) אלה [שני] בני היצהר העומדים וגו' ושנים זיתים עליה: "יצהר" אמר רבי יצחק אלו ת"ח שבא"י (שנותרין) זה לזה בהלכה כשמן זית "ושנים זיתים עליה" אלו ת"ח שבבבל שמדורין זה לזה בהלכה *כזית. ואשא עיני וארא והנה שתים נשים יוצאות ורוח בכנפיהם ולהנה כנפים כנפי החסידה ותשאנה *האיפה בין השמים ובין הארץ. ואמר אל המלאך הדובר בי אנה המה מוליכות את האיפה ויאמר אלי לבנות לה בית בארץ שנער "א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי זו תנופה ונסות הרוח שירדו לבבל, וגסות הרוח לבבל נהית והאמר מר "עשרה כבין גסות ירדו לעולם תשעה נטלה עילם וארת כל העולם כולו? אין לבבל נחית ואישתרבובי דאישתרבב לעילם, דיקא נמי דכתיב "לבנות *לה בית בארץ שנער" ש"מ, והאמר מר "סימן לגסות הרוח-ענוית", וענוית לבבל נחית? מאי עניות-עניות תורה דכתיב אחות לנו קטנה ושדים אין לה" *אמר ר' יוחנן זו עילם שזכתה ללמוד ולא זכתה ללמד. מאי "בבל"? א"ר יוחנן בלולה במקרא בלולה במשנה בלולה בתלמוד, "במחשבים הושיבני כמתי עולם" אמר ר' ירמיה *) זה תלמודה של בבל : **מתני'** אמר לו "*נאמן עלי אבא, נאמן עלי אביך, *נאמנים עלי שלשה רועי בקר" **ר"מ** אומר יכול לחזור בו **וחכמים** אומרים אינו יכול לחזור בו. היה חייב לחבירו שבועה ואמר לו "דור לי בחיי ראשך" **ר"מ** אומר יכול לחזור בו **וחכ"א** אין יכול לחזור בו : **גמ'** *אמר רב דימי בריה דרב נחמן בריה דרב יוסף כגון דקבליה עליה בחד אמר רב יהודה אמר **שמואל** מחלוקת במחול לך אבל באתן לך דברי הכל יכול לחזור בו **ורבי יוחנן** אמר באתן לך מחלוקת איבעיא לדו באתן לך מחלוקת אבל במחול לך דברי הכל אין יכול לחזור בו **או דילמא** בין בזו ובין בזו מחלוקת? תא שמע דאמר **רבא** מחלוקת באתן לך אבל במחול לך דברי הכל אין יכול לחזור בו אי אמרת בשלמא באתן לך מחלוקת אבל במחול לך דברי הכל אין יכול לחזור בו, רבא דאמר כרבי יוחנן אלא אי אמרת בין בזו ובין בזו מחלוקת רבא דאמר כמאן? רבא טעמא דנפשיה קאמר, איתיביה רב אחא בר חליפא לרבא *היה חייב לחבירו שבועה ואמר לו "דור לי בחיי ראשך" רבי מאיר אומר יכול לחזור בו וחכמים אומרים אין יכול לחזור בו

מאי

בלולה במקרא ובמשנה וכו' - פירש רבינו חס דבתלמוד שלנו לא פוסקין עלמה ממה שאמרו חכמים (משנה פ"ג דף יט:) לעולם יהלם אדם שתהיו שלש במקרא שלש במשנה שלש בש"ס אע"פ כן אם קורא כל יום פרשת התמיד ושויס במשנה אי אזהו מקומן וגורסין רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות וכו' :

אמר רב דימי כגון דקבליה עליה בחד - פירש הקונט' דאפילו הכי קאמר ר' מאיר דיכול לחזור בו ולא נהירא דכיון דלרבותא נקטיה הוה ליה למימר לא נריכא כו' דמדקאמר כגון משמע דזוקא קא אמר כגון דקבליה עליה בחד כל כ נרלה דאמילתייהו דרבנן קא דזוקא כגון דקבלוה עליה בחד דאדא לריעותא הוא דאיכא קאמרי רבנן דאיכו יכול לחזור בו אבל אי קבליה עליה כבי תרי יכול לחזור בו אף לרבנן כיון דאיכא תרתי לריעותא : רבא

[נעיל כג.]

[שבת נא.]

[שם נקמן כפר: ינמות קה:]

[עי' תוס' שבת נא. ד"ה אלו ד"ה אלו תוס' מה יד: ד"ה איתיי]

[נ"ל לכן] [נ"ל את האיפה]

קידושין מט: ע"ש

[מדכתיב לה נלא מסיק מה דרש שלא נתקיים ולא עמד לה כביה נאמרן שמר כך כתב כרמבן נפי' המומס סוף פ' מעות ופ"ע טוסטות קידושין מט:]

[נעיל כג:]

[נעיל כג.]

[נקמן כה:]

[שבת נג:]

פסחים סד:

נ"ב קכת. נעיל כג.

[נקמן כה:]

הגהות הב"ח

(א) גמ' ת"ר ינמה וכו' ת"ש שבתאי

מסנמין זה לזה : תקן לך" : **דברי הכל יכול לחזור** דהואיל והממון בידו אין בו כח לתובע **להגיע אלא בדיינין כשרין** : **מפמיס דנפשיה קאמר** - ופליג אתרוייהו : בתוקן

*) [ניאור וסי' מתוק המלא בכל"ב בית המכבה דף מז. ועוד כדף לה: וז"ל רש"י תגינה דף י. ע"א ד"ה אפי' וכו' נ"ס בבני שהוא שמוק כדאמרינן במחשבים הושיבני זו הש"ס של בבל עכ"ל ועי"ש ריטב"א ניומא פ' הנילוא לו דף מ. וחמלאמו מוסתק בע"י תגינה פרק ג']

[נעיל כג.]

[נעיל כג.]

[נעיל כג.]

רבא דאמר כמאן · וליכא למימר דסבירא ליה כר"ש בן לקיש ועביד כר' מאיר חדא כפירוש רש"י דאין עומר ור"ש בן לקיש ורבא פסיק פרק האומן (ינמות דף לו:) כר"ש בן לקיש מקומות ס"ל כר' יוחנן לגבי רשב"ל וליכא למימר הכא טעמיה דנפשיה קאמר כדסיכין לעיל משום דהכא לא קאי אפלוגתא דתנאי' כדלעיל דמשום הכי מפרש לה לעיל טעמיה דנפשיה אבל הכא ליכא למימר טעמיה דנפשיה קאמר: **שלח** ליה לאחר גמר דין מחלוקת והלכה כדברי חכמים · תימה דהכא משמע דלאחר גמר דין מחלוקת אבל קנדס (ג) יכול לחזור בו וכפ' יש טוחלין (ב"ב דף קכח:-ושם) אמרי' אמר לו עבדי גנבת שורי ובהלה אמר אתה מכרתו לי אתה נתתו לי במתנה-לשון הכשנו וטול"- נשבע ואיט יכול לחזור בו משמע מיד שאמר "הכשנו וטול" שחבירו נשבע ואיט יכול לחזור בו אלמא אפי' קודם גמר דין אינו יכול לחזור בו? לכי גרס ר"ת "ונשבע איט יכול לחזור בו" לומר אם קפץ זה חבירו ונשבע איט יכול לחזור בו דכיון דכבר נשבע הוי לאחר גמר דין ואמרי' לאחר גמר דין דהלכה כחכמים*: **ואלו** הן הפסולין · יש גורסין עבדים משום דסבירא ליה דקא חשיב הכא פסולי דרבנן ודאורייתא, ולא סבירא משום דלא חשיב במתני' רק פסולי דרבנן, דהא גזלנים' לא קתני, וכל פסולי דמתני' פסולי דרבנן' נינהו: משחק בקובייא לפי' נמ"ד אסמכתא היא דאסמכתא לא קניא מ"מ איט יכול דאורייתא כיון שאיט סבור לעשות איסור לבא לידי פסול דאורייתא ונמ"ד משום שיטה של שולם פשיטא דאיט אלא מדרבנן אלא בריבית מיירי בריבית שאינה קטלה, ולפי' מיירי בריבית שקטלה לא משמע ליה איסור, כיון דמדעתיה יהיב, ואיט פסול לעדות אלא מדרבנן מפריחי יונים מדרבנן פסולים לפי' נמ"ד לפי מקדמי יוקר הייט משחק בקובייא ונמ"ד דאמר אלא מדרבנן, ולפי' בשביעית בזמן הזה דאיט אסור אלא מדרבנן, ולפי' בשביעית דאורייתא, לא חשיב ליה "איסור יין" (דנדרים ב:) דמליאין משות לעניים, אבל עבדים, פסולין מדאורייתא, גינהו ק"ו מאשה "ומה אשה שכשירה לבא בקהל פסולה להעיד דכתיב (דברים כ"ד) יהאלגיס, עבד שפסול וכו' על אן ערלה ולא גרסי' עבדים דלא מיירי מלא בפסולי דרבנן:

כל כי האי גוונא לאו אסמכתא היא · פ"ה דהיכי דמי אסמכתא כגון אם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא וכן מפליגים אם שמרו דגנו פשוט (ב"ב דף קכח: ושם) דכל הני סמיך אדעתיה וסבור הא שזה בידו לעשות ומריש"א כי מתני ליה אדעתיה דלא יהיב כך אלא בידו ולא סמיך אמידי דהא לא ידע לא נגח לא נגח ואפ"ה הכי אתני שמעו מינה (ג) ומסיפיקא אתני גמר ומקני ולא גזילה היא ומיהו הא (*שפיר) דאם אוביר ולא אעביד אשלם במיטבא אסמכתא היא דאם לא נגח לא נגח ואפ"ה אתני ס"מ דמסיפיקא